

Kommenterad artlista

Gräsand

Rastande gräsänder noteras regelbundet och jag har en notering om en häckning i parken 1971. Sedan dröjer det till 2023 innan jag kunde konstatera två kullar som säkerligen var kläckta i inom det inventerade området. Det är mycket troligt att fler häckningsförsök gjorts under åren men det är tydligt att den nyrenoverade dammen var attraktiv för gräsänder våren 2023.

Knipa

En något överraskande nykomling 2023, som liksom gräsanden har gynnats av den restaurerade dammen söder om slottet. Boet upptäckte jag när jag kontrollerade möjliga boplatser för skogsduva. Knipungarna tog sig efter kläckningen ner till dammen men frågan är hur många som ungar som lämnade parken levande? Den 13.6 noterade jag 7 ungar, den 17 juni 4 ungar och den 25.6 sågs 2 ungar (L-G Lillvik).

Fasan

Observationer i själva parken har varit få under senare år men 2023 räknar jag med att ett revir fanns i parkens östra kant.

Tornseglare

Vid avgränsningen av inventeringsområdet 1973 uteslöt jag större delen av bebyggelsen och därmed också slottet vilket var något olyckligt. Tornseglare häckade i slottet då och har fortsatt göra så.

Gök

Parken får anses vara en del av ett gökpars revir i vilket Alnarps västerskog också ingår.

Skogsduva

Arten har ökat kraftigt och de senaste uppskattningarna är ändå försiktiga. Reviren är starkt knutna till dungarna med ursprunglig vegetation. Den fortsatta ökningen under

den senaste inventeringsperioden kan delvis förklaras med på att jag under tidigt under vårarna 2022 och 2023 lyckats lokalisera fler bebodda håligheter och några revir jag tidigare försiktigtvis bedömde som tre i själva verket var fler än så. Ytterligare revir verkar ändå ha etablerats under perioden och det ser just nu ut att gå mycket bra för skogsduvan i Alnarp. Tätheten är mycket hög, troligen den högsta som noterats i landet. I Sverige minskade populationen kraftigt under 70- och 80-talen men har ökat under senare decennier.

Ringduva

Tätheten i parken var hög redan på 1970-talet men tätheten de senaste åren kan vara den högsta som noterats i Sverige. Det stora antalet individer, en lång häckningssäsong med boungar in i oktober, en intensiv predation från kråkfåglar och därmed många omläggningar gör utvärderingen komplicerad. Bona har på sina ställen legat tätt, de är notoriskt svårfunna i barrträd och revirkarteringsmetoden ger inte alltid önskad upplösning. Högsta antalet sjungande individer under ett inventeringstillfälle var 47 ex på kvällen den 15 juni 2023. Det förefaller troligt att jag underskattade populationen på 1970-talet.

Sparvhök

Jag angav inte sparvhöken som häckfågel i Alnarp 1973 utan enbart som förbisträckande och övervintrare. Sparvhök häckar numera i nära anslutning till parken och den ses ofta jaga i parken. Den utgör en därför viktig del av fågelsamhället varför jag tar med den i sammanställningen. Bo har tidigare påträffats i Tor Nitzelius park (L-G Lillvik muntl.)

Hornuggla

En kull med nyligen flygga ungar påträffades i Lignossortimentet 2023. Det finns inga indikationer på någon häckning under inventeringarna 2020-2022. Den häckar förmodligen i Alnarp då och då vilket flera observationer av tiggande ungfåglar under åren skvallrar om (egna obs, Artportalen).

Kattuggla

En häckning dokumenterades 2020 med nyligen flygga ungar. Under både 2021 och 2022 stötte jag på kattugglor men inga ungar påträffades dessa år. Tidigt under våren dessa år inrapporterades spelande individer på Artportalen och jag räknar därför kattugglan som revirhävande även då. Min minnesbild från 1970-talet om att det vissa år häckade hornuggla och andra år kattuggla men inte under samma år kom att bekräftas 2023!

Mindre hackspett

Häckade 1973 (och 1974) och den har observerats av och till även under senare år, med den senaste dokumenterade häckningen 2008.

Större hackspett

Beståndet verkar ha ökat sedan 1970-talet och reviren är de flesta åren också bekräftade av bofynd. Parken är numera större men den goda tillgången på död ved och därmed vedlevande insekter har rimligen också bidragit till ökningen. Det bör noteras revirhävandet och de faktiska boplatserna starkt skiljer sig åt. Det är möjligt att det 2022 fanns ett revir gränsande till inventeringsytan i norr och att dessa fåglar också besökte inventeringsområdet. Jag noterade arten tidigt på våren 1976 varför jag misstänker att ett misslyckat häckningsförsök gjordes detta år.

Gröngöling

Ett par gjorde ett häckningsförsök 2022. Ett bohål hackades ut men det övergavs och ockuperades så småningom av bålgetingar. Gröngölingar var dock kvar under hela inventeringsperioden 2022. Inga observationer gjordes under våren 2023.

Skata

Inga tydliga uppgifter finns från 1976 men beståndet förefaller stabilt. Det bör nämnas att fler par har sina bon strax utanför inventeringsytan i norr och öster. Dessa individer ger sig också in i parken varför tätheten i realiteten kan anses vara högre än den angivna.

Kaja

Häckade 1976 men jag finner ingen antalsuppskattning. Den påtagliga ökningen under 2022 och 2023 kan delvis förklaras med att jag tidigt på våren lokaliserade bon mer effektivt. Mitt intryck är dock att det var jämförelsevis gott om kajor under de senaste två åren vilket också såg ut att leda till konkurrens med skogsduvor om boplatserna.

Kråka

Även här saknas uppgifter från 1976 men några par häckade förmodligen även då. Utanför inventeringsytan finns det finns flera par med bon och som är regelbundna besökare varför tätheten liksom för skatan i praktiken högre än den angivna. Kråkan verkar minska i Sverige men Alnarpsområdet tycks uppenbarligen utgöra en gynnsam lokal.

Blåmes

Beståndet verkar stabilt med en hög täthet och den verkliga storleken kan vara ännu högre än vad revirkarteringen påvisar. Våren 2023 lokaliserade jag t ex fem bon inom en område omfattande cirka 0,5 ha. Karteringen påvisade bara två tydliga revir i anslutning till denna yta!

Talgoxe

Beståndet tycks vara stabilt med en hög täthet.

Grönsångare

Arten noteras ofta under vårsträcket men den verkar numera inte häcka regelbundet. Den går tillbaka i Sverige men för Alnarps del skulle den kunna vara den art som missgynnats mest av almsjukans härjningar.

Lövsångare

Under sträcktiden kan den vara synnerligen talrik men få häckar och det är inga förändringar härvidlag sedan 1970-talet.

Gransångare

En av de mest påtagliga förändringarna är den sydliga gransångarens invandring. På 1970-talet gjorde jag enbart sporadiska observationer under häckningstid och det fanns inte några indikationer på något häckningsförsök. Under 1990-talet etablerade sig gransångaren för att på kort tid bli en av parkens vanligare fågelarter. Beståndet i den egentliga parken ser ut att ha minskat kraftigt mellan 2020 och 2021 men det beror huvudsakligen på en viss omfördelning av revir mellan den ursprungliga parken och Lignossortimentet. Två revir i gränsen till en trädgård respektive magnoliaplanteringen i öster hamnade under 2021 och 2022 dessutom utanför parken varför den antydda minskningen är inte så stor som man i förstone kan förledas att tro.

Härmsångare

Parkens bestånd har inte varit stort men att härmsångaren helt saknades 2022 och 2023 är anmärkningsvärt och svårförklarligt för en art som annars tycks öka i landet.

Svarthätta

Här konstateras en mycket kraftig ökning sedan 1970-talet och svarthättan har blivit en av parkens talrikaste tätting med ett mycket tätt bestånd.

Trädgårdssångare

Denna art har aldrig varit talrik i Alnarpsparken och de fem reviren 2020 framstår snarast som ovanligt många. Minskningen till 2021 var mycket påtaglig men beståndet återhämtade sig uppenbarligen något 2022.

Ärtsångare

Fåtalig under senare år vilket möjligen avspeglar en vikande trend i Sverige.

Törnsångare

Delar av ett revir berörde parkens sydvästligaste del 2020 men inte 2021 och 2022. Ett revir konstaterades sedan i områdets nordvästra hörn 2023.

Kungsfågel

Revir påvisades 2020 och 2021 och arten är en nykomling som häckfågel till parken. Det förstås möjligt att kungsfågeln funnits tidigare, åtminstone då och då, och den kan ha gynnats av att det ingår en hel del barrträd i Lignossortimentet.

Brandkronad kungsfågel

Redan 1976 noterade jag en tillfälligt sjungande brandkronad kungsfågel och under senare år har jag gjort åtskilliga observationer under häckningstid. Våren 2023 kunde jag äntligen fastställa ett tydligt revir i barrträden väster om slottet där även en hona sågs. Häckningsutfallet är oklart men noteras bör att det gjordes ovanligt många observationer i parken hösten 2023 (Artportalen)

Gärdsmyg

Här noteras en kraftig ökning och tätheten 2020 är bland de högsta som noterats i landet. Även om antalet reviren därefter har varit något färre är arten påtagligt talrikare nu än under 1970-talet.

Nötväcka

Ett uppenbarligen stabilt bestånd finns väl fördelade i parken. Ytterligare något revir kan finnas norr om slottet.

Trädkrypare

Beståndet förefaller stabilt över åren och ytterligare ett revir norr om slottet berör också inventeringsytan.

Stare

Det här är den art som tydligast har minskat sedan 1970-talet och att inte ett enda revir hävdades under 2022 och 2023 är anmärkningsvärt. Uppenbarligen var parken tidigare en mycket gynnsam lokal med gott om boplatser och lämpliga födosöksområden i omgivningarna. Fortfarande finns några par kvar i Alnarpsområdet men de häckar just nu utanför inventeringsytan. Tillfälligtvis noterades sjungande starar i parken under 2023 vilket ger hopp om en återkomst.

Taltrast

Här noteras en kraftig minskning under senare år vilket är något svårförklarligt.

Koltrast

Arten tycks ha ökat men min uppskattning från 1973 förefaller något låg. Beståndet är nu mycket tätt men kan variera i storlek, sannolikt mest beroende på vintervädret.

Björktrast

Första häckningen i parken var 1977 och cirka 5 par häckade 1983 (egna obs). Beståndet minskade 2022 och 2023. Mest märkbart var att den lilla men livaktiga kolonin i parkens södra del bröts upp och att paren sedan fördelade sig över ett större område.

Grå flugsnappare

Häckade på 1970-talet men förekomsten verkar numera inte längre vara regelbunden. Ett revir konstaterades dock 2023 men huruvida detta resulterade i en lyckad häckning är okänt.

Rödhake

Arten var fåtalig på 1970-talet men beståndet har uppenbarligen ökat kraftigt.

Näktergal

Sjungande hanar noterades vissa år, men inte årligen, på 1970-talet. Inga fynd gjordes i parken under de senaste inventeringarna men har hörts sjunga strax utanför, t ex i västerskogen. Näktergalen uppges ha varit vanlig under 1920-och 30-talen (Karlsson 1986).

Svartvit flugsnappare

Den goda förekomsten 1976 berodde (om jag minns rätt) på att ett antal fågelholkar satts upp åren innan. Under senare år har förekomsten varit mycket sporadisk och den verkar inte längre vara årlig häckfågel. Möjligen gjorde en hane ett försök till att etablera ett revir 2023. Beståndet i södra Sverige har tydligt minskat sedan 1980-talet.

Rödstjärt

Fåtalig häckfågel under 1970-talet men har tydligt ökat sedan dess. En minskning mellan 2020 och 2021 är inte entydig då minst två revir nuddade inventeringsområdet i norr och i öster. Arten minskade kraftigt i Sverige under 1970-talet för att sedan komma tillbaka vilket också är märkbart i Alnarp.

Järnsparv

En påtaglig nedgång i Alnarp skulle kunna hänga samman med minskningen i Sverige sedan 1970-talet. När jag kontrollerar var reviren var belägna 1976 är det dock tydligt att det flesta av dessa platser inte längre verkar lämpade för järnsparv, varför minskningen också delvis kan bero på förändringar i parkens utformning. Ett revir fanns precis norr om inventeringsområdet under 2022 så järnsparven försvann inte helt från Alnarp under detta år och återkom till Lignossortimentet 2023.

Pilfink

Kan ha tidigare häckat i anslutning till nu rivna byggnader och inga observationer gjordes i parken under de senaste åren.

Gråsparv

Häckade 1973 förmodligen i anslutning till de byggnader som revs i början på 1970-talet. Inga observationer gjordes i parken under de senaste åren.

Sädesärla

Häcker inte i parken, men årliga observationer av nyligen flygga ungar tyder på häckningar i anslutning till byggnader i närheten.

Trädpiplärka

I mitt specialarbete från 1973 angav jag trädpiplärkan som häckfågel men jag tyvärr inga andra noteringar bevarade. Häckningen 1973 faktiskt tycks vara den enda kända i Lomma kommun överhuvudtaget (Microbirding).

Bofink

Beståndet förefaller stabilt. Talrik, men tätheten är inte så hög som den har rapporterats vara på andra liknande lokaler. Reviren är tydligt koncentrerade till dungarna med ursprunglig vegetation.

Stenknäck

Förefaller ha minskat sedan början av 1970-talet men arten är diskret under häckningstiden och därmed svårinventerad. Det är möjligt att de något spridda observationerna under inventeringarna i själva verket representerar åtminstone två revir. I mina egna anteckningar från 1971-75 hittar jag flera noteringar som tyder på att 2-3 par häckade. Jag gjorde observationer utanför inventeringsbesöken under våren 1976, så det är rimligt att anta att den häckade även detta år.

Grönfink

Inventeringarna visar en minskning i linje med artens nedåtgående trend i landet, men 2022 ser ut att ha varit ett bra år. Grönfinkens revir kan emellertid vara svåra att avgränsa. Fåglarna är mycket rörliga och det finns flera revir norr om inventeringsytan.

Hämpling

Häckar numera inte i parken men ett revir nuddade området i nordväst både 2020 och 2021.

Steglits

En tydlig ökning sedan 1970-talet. Den observerades vid ett tillfälle i maj 1976 så något par kan möjligen ha funnits i Alnarp då.

Sedan början av 1970-talet har ytterligare ett antal arter påträffats under häckningstid och även hävdats revir. Några har tillfälligtvis häckat medan andra har observerats mer tillfälligt. Följande bör nämnas:

Spillkråka

En hane hävdade revir vid de två första besöken våren 2021 men noterades inte senare. Det finns några observationer i parken, även av par, under vår och sommar 2008 – 2010

men något entydigt häckningsförsök är inte känt. Parken förefaller vara för liten för att kunna hysa häckade spillkråkor.

Tornfalk

Häckade 1971 i anslutning till sortimentsträdgården.

Sommargylling

En av senvårens höjdpunkter är sommargyllingen som jag noterade varje år från 1971 till 1976. Observationer har därefter gjorts i stort sett årligen. Det oftast varit yngre hanar som stannat till i parken under någon eller några dagar men i maj 1971 verkade ett par ha varit stationärt i drygt en vecka varpå de sedan försvann. En framtida häckningsförekomst är inte utesluten men frågan är om inte det mänskliga besöksstrycket i parken leder till störningar för en art som oftast framstår som ganska skygg.

Korp

Korp har häckat i parken vid några tillfällen (L-G Lillvik muntl.). Jag gjorde flera observationer under de senaste inventeringarna men inga som tyder på någon häckning. Korpen var mycket sällsynt under 1970-talet.

Trädgårdsträdkrypare

En hane häckade tillsammans med honor av den "vanliga" arten 2006-2009 och ungar kom på vingarna under två av åren (Persson 2010). En hane sjöng kortvarigt den 3 maj 2023 men inga andra observationer under häckningstid har med säkerhet gjorts i Alnarp sedan 2009. En framtida häckningsförekomst är möjlig, kanske till och med trolig, med tanke på den sentida expansionen i Helsingborgstrakten.

Gulhämpling

Jag observerade arten årligen 1973-1976 och den häckade 1975 i barrträden väster om slottet. Etableringsförsöket kom dock av sig och det finns därefter endast några enstaka observationer under 2000-talet (Artportalen). En hane rastade kortvarigt den 11 maj 2021.